

સૂચના : (૧) પ્રશ્ન ક્રમાંક ૧ થી ૮ માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નના ૧૪ ગુણ છે.
(૨) પ્રશ્ન ક્રમાંક ૯ ફરજિયાત છે. તેના ૮ ગુણ છે.

૧. યોગદર્શન અનુસાર ચિત્તવૃત્તિઓ અને સ્મૃતિની ચર્ચા કરો.
 ૨. પાંચ કલેશોની સવિસ્તર સમજૂતી આપો.
 ૩. ચિત્તિભૂમિઓનું વિવરણ કરો.
 ૪. યોગના ત્રણ અંગરંગની સમજૂતી આપો.
 ૫. યોગના પાંચ બહિરંગોની સમજૂતી આપો.
 ૬. સમાધિ અંગેનો ખ્યાલ સવિસ્તર સમજાવો.
 ૭. ઋતંભરા પ્રજ્ઞા અંગેનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.
 ૮. યૌગિક સિદ્ધિઓનું નિરૂપણ કરો.
૯. નીચેના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :
૧. ક્કોપનિષદ્માં યોગનો અર્થ શું થાય છે ?
 ૨. પતંજલિ અનુસાર યોગ એટલે શું ?
 ૩. કર્મશય કોને કહેવાય ?
 ૪. ચિત્તવૃત્તિનિરોધના મુખ્ય બે ઉપાયો કયા છે ?
 ૫. વૈરાગ્યના કયા પ્રકારો છે ?
 ૬. પાંચ નિયમ કયા કયા છે ?
 ૭. ત્રણ પ્રકારના પ્રાણાયામ કયા છે ?
 ૮. પતંજલિ આસનની વ્યાખ્યા કઈ આપે છે ?

English Version

N 83 - 2

**Instruction : (1) Write answers of any Three from question no. 1 to 8.
Each question carries 14 marks.**

(2) Question 9 is compulsory. It carries 8 marks.

1. Discuss about the Chittavrittis and Smriti according to Yoga philosophy.
 2. Give explanation of five types of affliction (Klesha).
 3. Describe the stages of mind (Chittabhumi).
 4. Give explanation of three internal parts of Yoga.
 5. Give explanation of five external parts of Yoga.
 6. Explain in detail the concept of Samadhi.
 7. Clarify the concept of Ritambhara Prjna.
 8. Describe the accomplishments achieved through Yogic practices.
- 9. Write answers in one or two sentences of Any Four from the following questions :**

1. What is the meaning of Yoga according to Kathopanishad ?
 2. What is Yoga according to Patanjali ?
 3. What is Karmashaya ?
 4. Which are two solutions to achieve Chittavrittinirodha ?
 5. Which are the types of Vairagya ?
 6. Which are the five types of Niyama ?
 7. Which are the three types of breathing (Pranayama) ?
 8. Which definition of Asana is given by Patanjali ?
-